

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

II. Quotuplex, & quænam eius materia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

8. *An Episcopi in conferendis beneficiis labi in Simoniâ possunt?* Ita planè, recipiendo aliquid temporale pro institutione, collatione, resignatione, permutatione, vel alia provisione.

9. *Num ministri recipientes aliquid pro literis conscribendis Minimè; quia laborem temporalem vendunt.*

10. *Dantes autem familiaribus pecuniam, ut à Prælato gratiam per eos obtineant, erunt ne Simoniaci?* Ita quidem, et etiam ipsi mediatores, nisi tantùm facilem aditum datorum tribuerent, ut ipse petat à Prælato gratiam.

11. *Exprime queisnam modis Clerici Simoniæ labem incurrant.* Incurrunt si Ordines recipiant per pecuniam, si beneficia emant, vel Officia Ecclesiastica, si ministrent spiritualia pro temporalibus tanquam pro pretio, & modis similibus.

12. *Quid de Religiosis?* Religiosi tam ut Clerici, quam ut Religiosi Simoniaci possunt esse, v.g. si Religiosum recipiant pro pretio, vel conferant professionem pro pecunia, &c.

13. *De laicis denique quidnam?* Laici etiam infideles Simoniaci esse possunt, ut etiam Communitates, & Capitula: si actio, quæ fit simoniacè, à toto Capitulo, aut Communitate exerceatur.

CAPVT II.

Quotuplex Simonia, & quanam eius materia.

§. I.
*Simonia
triplex.*

14. *Simonia quotuplex est?* Triplex, Mentalis, Conventionalis, & Realis. *Mentalis* dupliciter accipitur: primo pro nudo proposito, seu desiderio committendi Simoniâ, & hæc nulla ratione cum externo actu coniungitur. Secundo accipitur pro illa actione quæ fit quidem mente Simoniacè, sed ex se & ex circumstantiis Simoniâ non profert, nec apparet exterius vlla Simoniæ labes. *Conventionalis* consistit in pacto, seu conventione expressa vel tacita dandi, vel recipiendi temporale pro spirituali. Hæc Simonia distinguitur à Mentali ob conventionem externam, quam non includit mentalis. *Realis* est illa, qua res temporalis traditur, vel accipitur pro spirituali. Hæc incompleta dicitur, dum ex vna tantùm parte res traditur: completa autem, dum ex vtraque parte. Huic adhæret Simonia confidentialis realis, dum videlicet Beneficium reipsa renunciatur, vel confertur cum pro-

cto, vt sibi, vel alteri restituatur, vel vt sibi vel alteri pars tradatur fructuum. Præterea Simonia ficta committitur, dum quis exterius rem spiritualementem pro temporali promittit, vel rem temporalem pro spirituali absque animo tradendi, & se obligandi ad rem ipsam tradendam; & hæc non est verè Simonia, sicut fictum aurum non est aurum.

15. *Quanam Simonia materia?* Res aliqua sacra spiritalis, & supernaturalis. Hinc colligo committi Simoniam vendendo gratiam sanctificantem. Et vendendo Sacerdotem in titulu Sacerdotij, vbi quidem Spiritus sanctus si de iure non venditur, venditur de facto. Vendendo Christum committi potuit Simonia habita ratione vnionis hypostaticæ, vel donorum sacrorum & supernaturalium in Christo existentium. Item & Eucharistia tam ratione contenti, quam specierum consecratarum est Simoniæ materia, sicut Sacramenta, aut Sacramentalia, & Reliquiæ. Secus dicendum de misericordiæ operibus externis, videlicet de actionibus, & obsequiis sepeliendi mortuos, visitandi infirmos; quia huiusmodi opera non sunt res sacræ, sed naturales. Præterea Simonia committitur dando pecuniam pro Missæ Sacrificio, non titulo eleemosynæ, aut congruæ sustentationis, & laboris. Et vendendo Rosarium maiori pretio, ex eo quod reliquias sanctorum attingit. Et accipiendo aliquid temporale pro Sacramentis, vt sunt quid constat ex materia & forma; quia vt sic sunt res sacræ: non autem recipiendo aliquid pro materia remota Sacramentorum, v. g. pro pane, vino, oleo. Et Ceremoniæ, Benedictionesque sacræ seu Sacramentalia tam transientia, quam permanentia sunt materia Simoniæ. Et functiones Ordinum tam maiorum, quam minorum prima tonsura, Officia diuina, orationes priuatæ, & exequiarum vel funerum spirituales actiones, v. g. recitatio, & cantus Psalmorum. Cantor tamen tanquam laicus canens pretio accepto, vel promisso, non incurrit Simoniæ labem.

§. 2.
Materia
Simoniæ.

16. *Aliqua spectatim in questionem adducam: an pro Sacramentis recipi, vel dari possit pecunia absque Simonia?* Pecunia tradi potest non pro ipsis Sacramentis, vel eorum administratione, sed ad remouendum impedimentum, vel ad redimendam iniustam vexationem, dum grauis viget necessitas illa Sacramenta recipiendi. Imò Sacramentum accipi potest traditâ pecuniâ, etiam quando administrans pretium petit tanquam præmium administrationis, modò petens pretium pro Sacramento, non petat illud in Christianæ Religionis contemptum.

17. *An Simoniacus sit vendens sepulturam?* Probabiliter existimo committi Simoniam, si pretium exigatur pro ipsa terra communi sepulturae fidelium deputata: non autem si in venditione habeatur ratio loci honoratioris ob rationem, & respectum aliquem temporalem.

18. *Committitur ne promittendo, vel dando temporale alicui, ut opus spirituale praestet?* Committi assero: quia spirituale pro temporali acquiritur. At qui tradit aliquid alteri, ut peccatum vitet, vel ut opus spirituale faciat, pro solius operantis utilitatem, relicta illi facultate & libertate tale opus faciendi, non incipitur Simoniacae labe; nec alia ratione peccat praeter solito scandali periculo: siue tale opus sit consilij, siue supererogationis, siue praeccepti.

19. *Simoniam committit accipere pecuniam pro abstinendo à bono opere?* Minimè, si opus sit naturale, & non pertineat ad Religionem. Imò ommissio actus spiritualis, vel pravi operis, quod quis facturus erat, in rigore loquendo, non est Simoniae materia: sicut neque accepta pecunia occultans peccatorem committit Simoniam.

20. *Venditio scientiae & doctrinae, id est docere ratione praestata, est ne Simoniacum?* Scientiae & doctrinae etiam miraculose obtentae actum vendi posse affirmo: posseque pretium iustum taxari habita ratione qualitatis personae. Quare docens Theologiam praevia pecunia, & praebens consilium in eadem facultate etiam si ad alterius pacandam conscientiam tendat, Simoniae labem non incurrit.

21. *An Concio sit Simoniae materia?* Est, si ipsa per se spectetur; at si labor & sustentatio concionatoris, potest in pretium deduci.

22. *Quid de Beneficijs?* Simoniae materia sunt permutatio, venditio, resignatio, pensio beneficij propria auctoritate, & illegitimè facta. Item Episcopus, seu beneficij collator nihil exigere potest ob beneficij collationem, licet id facere intendat temporalis incommodi intuitu. Potest tamen Episcopus separatus à sua dignitate Ecclesiam sui iuris aliquid exigere in antiqui iuris recognitionem.

23. *Num materia Simoniae non solum sint res sacrae, & spirituales secundum se, verum etiam illa, quae spiritualibus sunt annexa?* Annexum antecedenter spirituali ut sic, est Simoniae materia: secus si per se spectetur. Ius patronatus inter annexa spiritualibus antecedenter annumeratur, & ut sic vendi non potest. Idè assero de ipsa praesentatione, seu actu praesentandi quia est actio spiritualis. Porro annexum spiritualibus committit

mater, vel consequenter est Simonia materia, ergo vendi non potest absque Simonia; sequitur enim naturam principalis, cui annexum est. Ideo beneficiarius resignans alteri beneficium non potest quidquam exigere ab eo, cui beneficium confert, etiam si intendat aliquid exigere ratione fructuum. Et beneficiarius resignans beneficium ratione fructuum pretio accepto, Simoniam incurrit.

24. *An permutatio rei spiritualis cum alia spirituali praeiudicet Simoniaca sit?* Minimè, secus si fiat permutatio rei spiritualis cum alia spirituali, cui adnexa temporalis est.

25. *Num omnia beneficia Ecclesiastica sint materia simoniae?* Omnibus beneficiis, quæ propriè talia sunt, id inpetitur, ac absque Simonia vendi possunt. Unde colligitur. Præsimonia, cum sint hodie vera beneficia, Simoniæ materiam esse. 2. Commendas Clericales siue perpetuas siue temporales, siue dentur ob utilitatem Ecclesiæ commendatæ, siue in fauorem commendatarij: non ita commendas militares, si per se spectentur, quamuis illicitum sit eas vendere directè & formaliter. 3. Coadiutorias eodem modo, similes enim sunt Commendis Clericalibus. 4. Hospitalia si sint Ecclesiastica beneficia, certum est vendi absque Simonia non posse. Si tantum habeant regimen temporale, & fundata alioquin Episcopi auctoritate sint, etiam probabile est vendi non posse tanquam Officia Ecclesiastica. 5. Ius patronatus materiam Simoniæ esse contra ius diuinum. 6. Officium Sacristæ, seu Thesaurarij etiam vendi prohibitum. Item officium Primicerij, qui auctoritatem habere solet ad minores Clericos instruendos, & ad dirigendum Chorum. Verùm horum officiorum functiones vendere Simonia non est.

26. *Dirigisti verè rem spiritualem cum spirituali commutari posse; quia res spiritualis pretij rationem habere non potest. At quod annexum est spirituali rei temporarium si commutetur cum re verè spirituali Simonia est, illud enim temporale cum spirituali commutaretur: rogo igitur an possit esse Simonia contractus positivum in permutatione rei spiritualis cum spirituali?* Potest, v.g. in permutatione beneficiorum, & in aliis, quæ prohibentur ab Ecclesia permutari religionis intuitu. Porro in beneficiis res est satis aperta; idemque esset in pactionibus rerum spiritualium, quæ temporalia annexa habent consequenter, vt commutatio beneficij cum Vicaria ad nuntium amovibili: electio ad beneficium pro electione ad Vicariam illam: presentatio ad beneficium pro collatione eiusdem

676 *Moralis Theologia Tract. VI. Status,*
dem. Profectò extra beneficia permutatio spiritualium pro-
hibita non est, vt functiones sacræ inter se, vasa sacra cum
aliis vasis sacris, &c.

27. *Num Pensiones materia Simonia?* Pensio laicalis non
est Simonia materia contra ius diuinum, nec contra huma-
num: at probabilius est esse ex Curia stylo. Clericalis autem
quo iure materia non erat, est autem hodie de iure nono
Pij V. In alium pro pecunia transferri non potest, nec pro-
pria autoritate redimi absque Simonia contra ius diui-
num: at Papæ autoritate potest. Idem dicendum de Pen-
sione Clericali stipendiaria; ea enim nec vendi potest, nec redi-
mi propria autoritate, & si vendi possint fructus pensionis
onere retento. Resignatio in fauorem tertij cum onere pen-
sionis, vel absoluta cum eo onere, materia Simonia est, nisi
fiat coram Papa.

CAPVT III.

*Quandonam id quod datur pro re spirituali,
existimetur habere pretij
rationem.*

28. *Quotuplex pretium?* Triplex, Munus scilicet à manu
à lingua, & ab obsequio. Munus à manu multiplex
est pecunia in quauis quantitate, res pretio æstimabilis, re-
missio debiti, mutatio pecuniæ, pensio, &c. Per munus à lin-
gua preces intelliguntur postulata à collatore rei spirituali
in suam vtilitatem, vel suorum consanguineorum, aut ami-
corum: sic enim habent rationem rei pretio æstimabilis dis-
tinctam à munere, à manu, vel ab obsequio. Et quidem quod
de precibus dictum est, locum habet in aliis verborum gene-
ribus, v. gr. intercessionibus, laudibus, adulationibus, signis
benevolentia, & honoris. Munus denique ab obsequio est
actio hominis ordinata ad commoditates corporis vel ani-
mi spectata in sua naturali perfectione, si de obsequio tem-
porali sermo sit.

29. *Expende, quandonam triplex hoc pretium Simoniam in-
ducit?* Omne munus ad manum iure positio prohibitum est
omnem Simoniacam efficiens commutationem. Munus à lin-
gua, seu preces secluso pacto non faciunt Simoniam, nec
enim pro se oblata, nec pro indigno, nec si precibus indi-
catur